

|              |                                                                                                                      |
|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ชื่องานวิจัย | รูปแบบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนบ้านหนองยาว<br>สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 |
| ผู้วิจัย     | นางสาวรัชิกา วัฒนมาลี ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองยาว                                                        |
| ปีที่ศึกษา   | 2560-2565                                                                                                            |

## บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนบ้านหนองยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 2) เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนบ้านหนองยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนบ้านหนองยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย มี 3 ขั้นตอน คือ (1) การศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนบ้านหนองยาว โดยการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง การสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่ประสบผลสำเร็จเกี่ยวกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประชุมระดมสมอง (Brain Storming) ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวิเคราะห์ข้อมูลแบบบันทึกผลการประชุมผู้เกี่ยวข้อง แบบวิเคราะห์เนื้อหา แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) และแบบบันทึกประเด็นการประชุมระดมสมอง (2) การสร้างและพัฒนารูปแบบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนบ้านหนองยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสังเคราะห์เนื้อหา แบบบันทึกผลการประชุมกลุ่มย่อย แบบตรวจสอบความถูกต้องของ (ร่าง) รูปแบบฯ แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มแบบสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม แบบวัดความสามารถของครูฯ (3) การศึกษาผลการใช้รูปแบบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนบ้านหนองยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ รูปแบบฯ คู่มือประกอบการใช้รูปแบบฯ แบบสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมฯ แบบวัดความสามารถของครูฯ แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองยาว ปีการศึกษา 2561 สถิติพื้นฐานที่ใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

## สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนบ้านหนองยาว **สาเหตุของปัญหา** ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรได้รับการพัฒนา จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนบ้านหนองยาว ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2557-2559 โดยเกณฑ์การผ่านที่สถานศึกษากำหนด คือ ผู้เรียนมีผลการเรียนระดับ 3 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของผู้เรียนทั้งหมด จากการศึกษาพบว่า ปีการศึกษา 2557 ผู้เรียนมีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 68.18 ปีการศึกษา 2558 มีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 64.20 และปีการศึกษา 2559 มีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 63.54 ซึ่งลดลงทุกปี 2) ครูผู้สอนไม่ปรับเปลี่ยนวิธีสอนแบบใหม่ตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่จะเน้นการเรียนรู้แบบความจำมากเกินไป ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะในการเรียนรู้ 3) โรงเรียนบริหารชั้นเรียนเป็นแบบคณะชั้น อันเนื่องมาจากจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ และการนิเทศ การประชุมแบบเป็นทางการไม่ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ฝ่ายบริหารต้องปรับกลยุทธ์ใหม่ อาจต้องใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเข้ามาช่วยในเรื่องการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน **แนวทางการแก้ปัญหา** ได้แก่ 1) ให้มีรูปแบบ หรือนวัตกรรม ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม หรือความร่วมมือ หรือการนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 2) ให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู โดยการวิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน วิเคราะห์หลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สามารถแก้ปัญหาให้ผู้เรียนได้ 3) ต้องส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ จากช่องทางต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วม การร่วมมือ และการพัฒนาตนเองระหว่างการทำงาน โดยเฉพาะการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน

2. รูปแบบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนบ้านหนองยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ประกอบด้วย 1) หลักการ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน 2) วัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 3) ขั้นตอนการดำเนินการ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) คือ การร่วมมือกันวางแผน เพื่อแสวงหาแนวทางยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน ผ่านกระบวนการ PLC จากคณะทำงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 การร่วมมือ (Participate) คือ การแสวงหาความร่วมมือจากผู้มีความรู้ ความชำนาญ ในแต่ละสาขาวิชา ผ่านกระบวนการ PLC ของคณะทำงาน

และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการ (Perform) คือ กระบวนการร่วมกันปฏิบัติการ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน ตามแผนงานที่กำหนด ผ่านการกระบวนการ PLC ของคณะทำงานและผู้เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 4 การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Parley) คือ การร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาระหว่างการดำเนินการ เพื่อพูดคุย ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้น และแนวทางการแก้ไข ซึ่งดำเนินการทั้งระบบ โดยคณะทำงานผลัดกันเป็นผู้นำวงในการประชุมผ่านกระบวนการ PLC ขั้นตอนที่ 5 การปะ เสริมแก้ไข (Patch) คือ การปะ เสริม แก้ไข คือ การร่วมกันสรุปผลของการดำเนินงาน แล้วหาแนวทางพัฒนาให้ดีขึ้น ทั้งการส่งเสริม และแก้ไข ผ่านกระบวนการ PLC ของคณะทำงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 4) เจื่อนไขความสำเร็จ : ทุกกิจกรรมต้องขับเคลื่อนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community หรือ PLC)

3. ผลการใช้รูปแบบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนบ้านหนองยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 1) ด้านคุณภาพครู หมายถึง สมรรถนะของครูโรงเรียนบ้านหนองยาว จำนวน 3 คน ที่มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน พบว่าครูมีสมรรถนะ ระดับชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ของครูทั้งหมด และระดับเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ของครูทั้งหมด 2) ด้านคุณภาพผู้เรียน หมายถึง สมรรถนะของผู้เรียน ศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนบ้านหนองยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ในปีการศึกษา 2561 พบว่ามีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2560 ทั้ง 2 ระดับ คือ ระดับโรงเรียนและระดับชาติ 3) ด้านคุณภาพสถานศึกษา ศึกษาจากผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองยาวต่อการใช้รูปแบบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนบ้านหนองยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่าในภาพรวม มีความรู้สึก ชื่นชม ขอบคุณ และพึงพอใจ

**คำสำคัญ :** รูปแบบ, การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนบ้านหนองยาว, การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ